

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A szegényekről a szegényekért.

Közeledik a tél és vele a család és nyilvános multságok hosszú sora. Sok örömet és élvezetet hoz magával, de végtelen nyomort és szenvedést is. A multságokról és vig-ságokról mindenki beszél, mindenki foglalkozik velök, csak a nyomor, a szenvedés: az marad néma. Pedig sokkal nagyobb tért foglalnak el közöttünk, mint a boldogság és a megelégedés. Tekintsünk be a szegények hajlékaiba és ezek halvány orcáin fogjuk látni a szűkölködés sorvasztó nyomait.

A szegénység legborzasztóbb mindazon bajok között, melyeknek az emberi társadalom osztályrészese. Más bajok, mint háborúk és járványos betegségek, melyek pedig rendszerint a legnagyobb csapásoknak szoktak tekintetni, a szegénységhez és a vele járó nyomorhoz képest csekély jelentőségűek. Csak múlt jelenségek, melyek többé-kevésbé hamar átvonulnak az emberi társadalom fölött és csak egyes cseppek, melyektől az emberi nyomor telt serlege olykor-olykor túlömlik; különben sem egyebek mint hatásai a szegénységnek és a vele elválaszthatatlanul összefüggő társadalmi nyomornak, az elégedetlenségnek és a dühös szenvedélyeknek, melyekbe az emberiség nagy tömege sülyedni szokott. Ha a szegénység szenny és egészségtelen városrészeket nem teremtene, akkor a járványos betegségek, melyek a statisztikai adatok szerint sokkal több áldozatot követelnek, mint a háború, sokkal kevesebb befolyással bírnának a népesedési mozgalmakra. Ha a társadalmi elégedetlenség, a harag és irigység érzetei, melyeket a szegénység szülni szokott, annak enyhítésével lecsillapíthatók volnának: akkor a nemzeti vagyon nagy részét fölemészthő hadseregek, melyeket a modern állam igen gyakran épp a szegényebb osztályok kellő korlátok közé való szorítása miatt tart fenn, bizonyára nem követelnének oly rengeteg áldozatot.

Mindazonáltal az emberi társadalomnak az a része, mely azzal foglalkozni volna hivatva, nem bír elégséges fogalommal a szegénységgel együtt járó nyomor és szenvedés óriási voltáról. Háborúk és járványok még irgalmas hóhérai áldozatainak, mert hamar végeznek azokkal, de a szegénység lassan öl és előbb hosszú kinteljes szolgátságra kényszeríti áldozatát. Gondoljunk csak a munkásosztályra. A társadalom e részének helyzete a teherhordó állatnál is sanyarúbb. Naponta 10—12 órán át kemény és terhes s nem ritkán halálhozó munkával gyöttrik magukat helyzetük javulása felett minden remény, és munkájuk eredménye iránti minden személyes érdek nélkül. A munka végeztével sokkal inkább el vannak csigázva, semhogy pihenő óráikat csak némileg is élvezhetnék, és minden új nap újabb fáradozások kilátásával virrad rájuk. Ma már az ünneppal sem egészen övéké, ennek felét is lefoglalta tőlük a könyörtelen munka és a nehéz megélhetés folytán nehezen beszerezhető mindennapi kenyérszükség. Így gyöttrik magukat éveken át, míg erejük engedi, végül megbénulnak az elcsigázott tagok, a szerencsétlen elveszti foglalkozását, a munka elkopatja és félre dobja s családjával együtt nyomorba sülyed. A legtöbb esetben reménytelen helyzete fölötti kétségbeesésében ivásnak adja magát és úgy megy tönkre. De éppen a reménytelen helyzet és a jövő iránti bizonytalanság fölötti elkeseredés irtóztató harcot szülnék olykor a munkások és a munkaadók közt és ettől a harctól csak egy lépés van ama rettenetes társadalmi forradalmakhoz, melyek újabb időben nem egy államnak az alapját ingatták meg.

Az élelem és lakás hiányának és egyéb nélkülözéseknek borzasztó nyomora, melybe a szegény osztály sülyedve van, évről évre fokozottabb mérvben követeli tőlünk, hogy e

kérdéssel tüzetesebben foglalkozunk, vagy a mennyiben annak megoldásával nem boldogulhatunk, hogy legalább a kérdés akut jellegének legjobb tehetségünk szerint élet venni iparkodjunk. Mert e nyomor társadalmunknak legsötétebb foltja, melynek kisereteties árnyékától szabadulni nem tudunk. Korunk a humanitás korának nevezetik, nem mondom, hogy egészen indokolatlanul, mert hisz e század első feléig alig történt valami a szegények érdekében, helyzetük a társadalom jobb módú és jobban nevelt része által vagy meg nem értetett, vagy csak kevés részvétet keltett. A gazdagabb osztályok oly kevés érdeklődéssel viseltettek a szegények iránt és annyira elzárkóztak előlük, hogy ez utóbbiak alig vétettek ember-számba s tökéletesen alsóbb rendű teremtményeknek tekintettek. Vagy mi más volt a szegény-osztály sorsa, mint nyomorteljes munkát végezni a gazdagok kényelmének és élvezeteinek megszerzése végett? Az egyes osztályok között fenállott rendi különbségek és válaszfalak, melyek a gazdagokat akadályozták és részben ma is akadályozzák a szegényekkel való érintkezésben, csak növelték a szegények helyzetét felőli tájékozatlanságot.

Ma már természetesen e tekintetben is javultak a viszonyok és különösen az utóbbi években a szegényügy oly általános érdeklődést keltett, hogy alig van művelt ember, ki e tárggyal nem foglalkozott volna és ki a szegény-osztálynak a kemény munka, az egészségtelen lakás és foglalkozás s egyéb bajokból eredő nyomorát ne ismerné. A politikai gazdaságtan írói, a higiénikusok, az erkölcs-bölcsölők és a tudományok egyéb művelői újabb időben egyaránt azon következtetésre jutottak, hogy korunkban alig létezik oly társadalmi kérdés, mely komolyabb megfontolást igényelne, mint a szegény osztály sanyaru helyzete. De ha a kérdéshez magához kevesen szólhatunk is hozzá, kell, szükséges, hogy a bajok fölisméréséhez és azok enyhítéséhez érző szívvel mindnyájan bírjunk.

Ne felejtjük azonban, hogy közös erővel, egyesült törekvéssel tehetünk itt is legtöbbet. Ha a szegények érdekében nőgyuleteket, legényegyleteket stb. alapítani, népkonyhákat, betegápoló intézeteket, menházakat állítani nem is mindenütt lehet, jótékony célú előadások, társas estélyek, felolvasások, nyilvános multságok rendezéséhez mindenütt meg lesznek a szükséges segélyforrások, a hol a jóakarát nem fog hiányozni. De midőn mi mulatunk, élvezünk, ne feledkezzünk meg azokról, akik nyomorognak. Ha önző természetünkben fekszik, hogy nem szívesen adakozunk, hol a magunk hasznát nem látjuk, a legtöbb esetben legott áldozatokra is készek leszünk, mielőtt magunk is nyerünk akár élvezetekben, akár egyik-másik emberi gyengeségünk kielégítésében valamit. Ezek a nem közvetlen utak és módok legalkalmasabbak arra nézve, hogy az emberek a társadalmi erények gyakorlására mintegy öntudatlanul rávezettessenek. Mundus vult decipi, a világ ámtitanni akar, mondja a közmondás, ám jó, a cél itt bizonyára szentesíteni fogja az egyébként is tisztességes esz-
Pozsonyi Béla.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 24-én tartotta Sándor Béla főispán ur elnöklete alatt rendes havi közgyűlést.

A napirend előtt az elnökölő főispán hivatkozással az 1886. évi XXI. t. c. 47. § 1) pontjára, Buday József elnöklete alatt Schöffner József s Lallossévits Jakab bizottsági tagokat kiküldötte a városi pénztárak megvizsgálására.

1. Olvastatik belügyminiszteri rendelet a központi választmány újabb megválasztása tárgyában, mihez képest a választmányba egyhangulag megválasztattak: Barthal József, dr. Csíhás Benő, Esztergamy Károly, Falcione Gasztáv, Falcione Nándor, Gertinger Pál, Husvéth István, Konyovits Jusztin, Lallossévits

Jakab, Pocsay Sándor, Thurszky Jenő, Vukicsevit⁸ Péter.

2. Olvastatik a főispán elnöklete alatt megtartott számonkérő szék jegyzőkönyvi másolata, mely szerint megvizsgáltatván a közigazgatási, az árvaszéki, a pénztári, rendőri stb. hivatalok, csekély kivétellel mindenütt rendben találtattak s a hátralékok feldolgozására rövid határidők lettek kiszabva; a közgyűlés Barthal felszólalása után, mely szerint jövőben felkértek a számonkérő szék, hogy különösen az adóügyi dolgokban a vizsgálatot 3 évre vissza, tehát az 1883—4—5. évekre is kiterjeszteni kegyeskedjék, a főispán e részben tett intézkedéseit helyeslöleg tudomásul veszi s Barthal indítványát elfogadja.

3. Törvényhatósági átirat s 4. a közig. bizotts. ülésről elmaradt bizotts. tagok iránti jelentés tudomásul vétetik.

5. Zsigmondy B. mérnökkel az ártézi kúti szerződés jóváhagyólag tudomásul vétetik s a kútfúratási költségek fedezése tekintetéből a takarékpénztár által megajánlott 15,000 frt s ennek 1453 frt kamatai fog-nak legelőször igénybe vétetni.

6. Gazdasági választmány javaslata a sörré kivetendő italmérségi díj felemelése tárgyában. Ezen javaslat tudvalevőleg azon alkalomból került tárgyalás alá, hogy Schöffner K. helybeli sörgyáros még két év előtt bizonyos ajánlatot tett a város jóvedelmének emelése tárgyában, mely ajánlat akkoriban a fenlévő szerződés miatt megerősítést nem nyert, a jelen alkalommal azonban, a gazdasági választmány tekintettel arra, hogy ebből a városra nézve tetemes haszon báramlik, azon ajánlatot teszi a közgyűlésnek, hogy 1887. évi május hó 1-től, a midőn a sörház árverés útján újból ki lesz adva, ezen város területén kímérés alá kerülő minden hektoliter sör után 4 frt italmérségi díj legyen — tekintet nélkül a sör eredetére — fizetendő.

A közgyűlés a választmány előterjesztését egyhangulag elfogadja.

7. Gazd. vál. javaslata 5 hold 860 □ ölynyi baraföldnek Aszt Nándornak örökáron leendő eladása tárgyában; erről a f. é. december hó 29-én tartandó rendes közgyűlés fog határozni.

8. Gazd. vál. javaslata az apatini csárda mellett fekvő 1 hold 500 □ ölynyi földterület haszonbérének meghosszabbítása iránt Roheim testvérek által beadott kérvény tárgyában, mely szerint nevezett cég 6 vagy 10 évre kívánja évi 40 frt fizetése mellett a fenti területet bérbevenni, oly hozzátevéllel, hogy kötelezik magukat azt élő sövénylét bekeríteni s azon egy kisebb épületet felállítani, mely 10 év múlva a város birtokába menne át.

Barthal József tekintettel arra, hogy a föllállítandó épület minősége iránt nincs előterjesztés, hogy az illető terület a Ferenc csatorna egyik legforgalmasabb helyén lerakódó helynek a legalkalmasabb s hogy arra mások is igényt fognak tartani: indítványozza, hogy a fenti terület árlejtés útján adassék bérbe, az épület kérdése pedig tökéletesen ejtessék el. A közgyűlés a gazd. választmány ajánlata mellőzésével Barthal indítványát helyeslöleg elfogadja.

9. Városi tiszti ügyészségnek jelentése az 1869. évről való inségekölcsön címén 147 frt hátralék behajthatlansága tárgyában, a 147 frtnyi követelés behajthatlansága miatt leiratik.

10. Városi tiszti ügyészségnek jelentései, a városi házipénztárt és kövezési alapot illető régi haszonbéréből behajthatlanság címén mintegy 390 frt leiratása tárgyában. Minthogy eme követelések nagy részt már el is évültek, másik részök pedig behajthatlan, leiratni határozattik.

11. Számvevőszégi véleményes jelentés, Falcione Antalnak késedelmi kamat elengedése iránti kérvénye tárgyában. Tekintettel arra, hogy ezen késedelmi kamat az 1878. évi 159 frt 84 kr. haszonbér után jár, a midőn tudvalevőleg a bezdáni úton a jégeső egész természet tönkre tette, s tekintettel arra, hogy eme 159 frt 84 kr. bér már le van fizetve, a késedelmi kamat leiratik.

12. Fizetési előlegek a kérvényezőknél kiadattak. 13. Szabályrendelet a mutatónyok és látványosságok után fizetendő díjak iránt csekély módosítással egyhangulag elfogadtatik.

A többi szabályrendeletek tárgyalása a jövőre halasztattott.

A napirend megkezdése előtt Barthal írásbeli indítványt tesz a Szabó Lebbencs János hírhedt betyár elfogatása körül érdemeket szerzett bakterek és konstablerek megjutalmazása iránt. Az indítvány tárgyalása a jövő közgyűlésen kerül szóba. Zs. V.

Hírek.

Kinevezés. Ringhofer Lajos török-kanizsai kir. aljárásbíró, a szabadkai kir. ügyészséghez alügyészsze nevezetett ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter az újvidéki kir. törvényszékhez irnokká Szondi Gábor cs. és kir. 82. sz. gy.-ezredbeli őrmestert nevezte ki.

Meghívó. A zombori jótékony magyar nőegylet az iskolás szegény gyermekek karácsonyjára jávára december hó 4-én rendezi a Vadászúti szálloda termében a második és ez évben utolsó tea-estélyt, a melyre a közönséget mely tisztelettel, a rendező választmány nevében, meghívni ezenel van szerencsénk. Beléptidjék a zenére 50 kr. fizettetik. Kezdeté esti 8 órakor. Zombor, 1886. november 15-én. Esztergamy Borbála, nőegyleti elnök. Dr. Margalits Ede, nőegyleti titkár.

Meghívó. A szabadkai ügyvédi kamara választmányának — mely áll: az elnökből, elnöki helyettesből, titkár, pénztárnok, ügyész, nyolc választmányi tag és négy póttagból — újból megválasztására az 1874. évi XXXIV. t. c. 23. §-a alapján a közgyűlést folyó évi december hó 26. napjának d. e. 10 órájára ezenel kitzönm, miről a kamara tagjait azzal értesitem, hogy a közgyűlés a szabadkai takarékpénztár tanácskozási helyiségében fog megtartatni s egyedüli tárgyát a választás megejtése képezendi, figyelmeztetem egyidejűleg az ügyvédi kamarának Szabadkán nem lakó tagjait az 1874. évi XXXIV. t. c. 23. §-ára, mely szerint szavazó jegyeiket saját pecsétjükkel ellátva és kívülről nevezik ráirva sziveskedjenek beküldeni. Szabadkán, 1886. évi november hó 18. Dr. Gula György, a szabadkai ügyvédi kamara elnöke.

Mélykútról írják november 21-iki kelettel: Közsegiünknek ma nagy napja volt, plébánosunk ft. Kurka Károly ur tartotta ünnepélyes beiktatását, melyre nemcsak a szomszéd községekből, hanem a megye székhelyéről, sőt Pestmegyéből is jöttek vendégek. Az egyházi ünnepély pont 10 órakor kezdődött, melyen a megye ali-pánja, a vármegye tanfelügyelője, Miskéröl a jegyző nevével stb. vendégek is részt vettek. A templom zsufolóság megtelt. A beiktatást n. Csicsáky József keneteljes szép beszéddel nyitotta meg. Utána éreces hangon válaszolt az új plébános, felsorolva a plébánosi kötelezet, majd pedig esetenként a hívek teendőit az egyház, az iskola, a világi hatóságok és a szeretet haza iránt. Ekkor olvasta fel a közsegi jegyzője a kinevezési okmányt, mire az evangéliumos könyv és a templom kulcsainak átadása következett. A szt. mise befejeztetvén, az eljárárság és a vendégek haza kísérték a plébánost, hol a szives jó kívánatok után Mélykút eljárársága az alispánnál tisztelettel, ki is örömet fejezte ki a felett, hogy a közsegi plébános és hívek közt az eddig megzavartatni nem is fog, mit is az eljárárság tetteiből és nyilatkozataiból biztosra lehet venni. A hivatalos teendőket áldomás követte, mely több tekintetben említésre méltó, amennyiben itt nemcsak jó kedv, de oly felköszöntök is mondattak, melyeket hallgatással mellőzni nem lehet. A köszöntök sorrendjét maga a házi gazda nyitotta meg, ékes szavakkal éltetvén biboros érsekiünket és Trefort közoktatási miniszter urat. Poharat emelt továbbá a megye főispánjára és alispánjára, a kir. tanfelügyelőre mint egykori tanártársára, a kerületi papságra, az eljárárságra, a katonaságra stb. Schmausz Eudre alispán hazafias szellemű áthatott beszédében válaszolt az új plébánosnak, mint egykori tanárának, Czifrusz Ferenc pedig mint tanártársának, Valics plébános a régi garda egyik oszlopára Kurka Károlyra mondott köszöntőt stb. Figyelemreméltó volt még az eljárárság nevében a jegyző által mondott s meleg hangon tartott köszöntő, mely teljes biztositást nyújt arra, hogy Mélykút közsegi és a plébániai hivatal közt a jó egyetértés teljesen helyreállott. A jókedvű társaság csak az esti órákban oszlott szét.

Gyászhir. Tekintetes Bács-Bodrogh megye orvoskének kezelő és segédszemélyzete szomorodott szívvel jelenti tagtársuk, Balázs József árvaszéki irnoknak hosszas szenvedés után folyó évi november hó 23. napján reggeli 9 órakor történt elhunytát. Hült temetési f. hó 24-én d. u. 4 órakor fognak a helybeni Rókus sarkertben örök nyugalomra tétetni. Zomborban, 1886. évi november hó 23-án. Béke lengyen porai felett!

Szerencsétlen lövés. Kis-Hegyesen — írja levelezőnk — f. hó 22-én, midőn a kerületi fősoldárbíró a közgyámi állás betöltésére nézve a választást megtartotta s éppen abban a percében, midőn a választó közönség Horváth Illés volt közsegi bírót közfelkiáltással egyhangulag közgyámmá megválasztotta, lövés hallatszott, melyet a templomból jövő lakodalmas nép közül az egyik vőfél adott. A lakodalmas népet néző és kiséző gyermekek felé lövén, véletlenül Horváth Illés, Lujza nevé 12 éves leánykájára lött, akinek a halántékához közel a fejét súlyosan megsebesítette. Hallomás szerint golyó volt a pisztolyban. A gyermek életben van s valószínűleg meg lesz menthető. Az anyja, midőn véres lányát meglátta, annyira megijedt, hogy most ágyban fekszik. A műkedvelő lövöldözőkban a pillanatokban letartóztatott s a topolyai járásbíróhoz atkisértetett.

Pótvásár. Bács-Bodrogh megye alispánjától. A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium Petrovosszéli közsegi kérelmére megengedte, hogy a folyó hó 7-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett folyó hó 29-én pótvásár tartassék. Zomborban, 1886. évi november hó 23-án. Alispán helyett: Karácson Gyula, főjegyző.

Gyászhir. Derner István volt zombori végrehajtónak Gyula nevé végzett gyógyszerész fia, Vácott, 23 éves korában elhunyt.

Kalander montenegrói tisz. Egy Jovanovic Spaszoje vagy Spasovitch nevé, állítólag montenegrói tisz fordult meg legközelebb a megye több vidékén s rendszeren a magasabb hatóságoktól utiköltiséget és könyvudományt kért. Legutóbb Ujvidéken töltött hosszabb időt s ott valami kihágást követett el, amiért az újvidéki városi hatóság Magyarország területéről kiutasította főleg azért, mert sikerült meg tudni, hogy az illető gyanus magatartása miatt Szerbiából is kiutasították. A belügyminiszter erről valamennyi törvényhatóságot értesítette.

Leesett a padlásról. Kis-Hegyesről írja levelezőnk: Papp Verona, helybeli szép, ifjú leányzó, ki éppen jegyben járt, esküvője előtt pár nappal fölment a padlásra, hogy onnan egy zsák lisztet hozzon le. Midőn a nehéz zsákot már vállaira emelte, lejuvet alkalmával a különben is rozoga létra legfelsőbb lépcsője

eltörtött s a szép leány a zsákkal együtt lezuhant, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a zsák éppen a derekára esett. Négy napi keserves kioldás után folyó hó 19-én meghalt. Temetésén a közsegi apraja nagyja részt vett s különösen megható jelenet volt, midőn a mélyen lesújtott vőlegény, kinek a megboldogult pár nap mulva felesége lett volna, a menyasszonyi koszorút jegyese koporsójára helyezte.

A rendőrség figyelme. A megyétől a „Két fekete ló”-ig vivő hosszú gyalogjáró, dacára annak, hogy a bánati hivatalnokok s egy egész városrész közlesedik naponként rajta, soha sincs letisztítva. Különösen ilyen őszi esős napokon bokáig érő sarat kell gázolnia annak, akit szerencsétlen végzete arra visz. Kérjük ismert erélyű helyettes rendőrfőkapitányunkat, sziveskedjék néha-néha oda is juttatni egy-két drombót. Egy arrajáró.

Meghívás. A zombori koresolyázó egyesület folyó évi november hó 28-án vasárnap délután pont 2 órakor a városbába kis tanácsteremben közgyűlést tart, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik. Zomborban, 1886. évi november hó 19-én. A választmány.

Nyomon vannak! Eszéken a rendőrség végre nyomára jutott azoknak a vakmerő tolvajoknak, kik Geiger szabadkai tőkepenzes Wertheimszekrényéből egy negyedmillió készpénzt loptak el. Alaposnak látszó gyanúok szerint a tettesek közül többen Eszéken vannak. Egy eszéki zálogintézetben már több oly értékétárgyat találtak, melyekben a távirati értesítés folytán Eszékre utazott Geiger a sajátjaira ismert. A zálogintézet tulajdonosa pontosan letudta írni azt az egyént, ki nála a zálogtárgyakat hagyta. Leírása alapján már egy embert le is tartóztattak. Ezenkívül még több elfogatás is történt.

Lopás. Vinterstein Péter ó szivaci lakos kárára az udvarában levő díszú ólóból a napokban 3 db hizó sertést loptak el.

Zsidók életkorának igazolása. Az Ügyvédek Lapjában olvassuk a következő érdekes jogesetet: A kassai törvényszék egy váltóügyben hozott sommás végzést hatályon kívül helyezte, mert az alperes a rabójától kiállított bizonyítványával igazolta, hogy ő maga a váltó kiállítására idején kiskoru volt és így szenvedő váltóképességgel nem bírt. A törvényszék a rabbi bizonyítványát teljes bizonyító erővel bíró közokiratnak tekintette, mindaddig, míg az ellenfél annak hamiságát be nem bizonyította. A kir. tábla ennek ellenében kötelezte alperest váltóadósságának megfizetésére, mert a zsidók életkorának igazolására mint közokirat csak az anyakönyv vezetésére jogosított személynek bizonyítványa fogadható el, míg a rabbi által magán tudomásán alapuló tényekről kiállított bizonyítvány az életkor igazolására nem szolgálhat. A kir. kuria helybenhagyta a kir. táblai ítéletet.

A belügyminiszter legújabbán a következő körrendeletet bocsátotta ki: A kolera terjedése nagy részt és kiválóan a koleras betegekkel és az ezen bajban elhaltakkal érintkezésben volt tárgyak, főleg használt ruhák, ág- és fehérművek és hasonnemű cikkek, továbbá fertőzött rongyok gyűjtése, eladása és szétküldése által idéztetik elő. Habár a fenti cikkek elárúsítása és elárvázásának tilalma tekintetéből az 1873. évi 33251. számú körrendelet a koleras betegek által használt tárgyak fertőtlenítése, sőt elégetése iránt pedig a fennálló kolera-utatis 34. és 35. §-ai kötelező intézkednek és így, ha ezek szigorúan megtartatnak, az elhurocolás veszélye kizártnak tekinthető: mégis a mennyiben, ha a fenti szabályok bármelyikéből csak egy ízben is mellőztetnének, a kolera elhurocolásának veszélye már fenforogna: ennél fogva teljes biztosság céljából indítatva érzem magamat — egyetértőleg a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriummal — oly községekben és városokban, a hol a kolera fellépte hatóságilag konstatáltatott, a fellejzött tárgyak, különösen pedig a rongyok gyűjtését és szétküldését a járvány tartama idejére ezenel betiltani. Egyuttal értesitem a törvényhatóságokat, hogy az osztrák es. kir. belügyminiszterium — saját hatáskörében fentiekhez hasonló tilalmat intézett alantatos hatóságaihoz, s egyuttal fenti cikkeknek a jelenleg kolera által megtámadt Magyar- és Horvátországból való behozatalára feltétlenül azt szabta meg, hogy a tárgyak aggálytalan voltáról tanuskodó első fokú hatóságok kiséző bizonyítvánnyal láttassanak el; a rongyokra nézve pedig kimutattassék, hogy azok kolera-mentes vidékről származnak, mert különben vissza fognak utasítatni. Miről a törvényhatóságok tudomás és megfelelő intézkedés végett ezenel tudósítom. Budapest, 1886. évi nov. hó 17-én. Tisza.

A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatai. A belügy- és illetéktörvények és szabályok 138. §-ának az illeték befizetésének fellüggésztésére vonatkozó határozata csak visszateher nélkül kötött jogügyletek avagy hagyatékok után járó illetékeknek nyerhet alkalmazást; nem pedig visszateherrel kötött jogügyleteknél is. — Ideiglenes házadómentesség megadásáért beadott kérvény, a házadómentességet igénylő házra már kivetett adónak s járulékaiknak behajtására fellüggesztő hatályllyal nem bír. — Habár a hagyatékokhoz tartozó ingatlanok a nagykorú örökösök által a hagyatékok bezavatalása és telekkönyvileg örökösökre történt átiratása előtt eladtak, — de ha a nagykorú örökösökre azonban a hagyatéki ingatlanok után nem csak az örökösödési, hanem az $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{10}$ s esetleg $4\frac{3}{20}$ % ingatlan átirási illeték is kiszabva lett, s ez a kiszabva a nagykorú örökösök által nem felelbeztetvén, jogerejüvé is vált: abban az esetben vevő javára az örökösök halála napjától számított bírókváltozási közléség alapján az illetékmérséklés megadandó. — A község-ekben szokásos dobszó utján történt fizetésre való felhívás az illetékek megkezdett elvülését meg nem szakítja. — Az elvülési időn belül telekkönyvileg biztositott illeték elvülésének alátelve nincsen ugyan, de a személyileg is fizetésre köteles telekkönyvi tulajdonosra nézve csak addig, míg ez az illeték zálogjogi biztositásul szolgáló ingatlant bírja; ha a személyileg fizetésre köteles megszűnik azonban az ingatlan tulajdonosa lenni: a személyes-fizetésre kötelezettséget illetőleg a törvényes idő leteltével reá nézve is megszűnik a fizetés-kötelezettség. — Az elvülési idő lejártá után a felek által részletfizetés engedélyezése iránt beadott kérvény az elvülési kérdés eldöntésére befolyással

nincs. — Ha közkereseti társas kereskedő-cég tulajdonosai a társas kereskedő céget megszüntetik: az erre, mint ilyenre kivetett III. oszt. kereseti adó a társas kereskedelmi cég megszüntének idejétől törlendő még abban az esetben is, ha a társas kereskedő cég volt tulajdonosai ugyanazt az üzletet külön-külön cég alatt folytatják: ez utóbbi esetben azonban mint újonnan keletkezett cégek a kivetési időszak hátra levő idejére adóval megrovandók.

Iskolaszéki ülés. A zombori róm. kath. iskolaszék tegnap fontos ülést tartott; eltárgyalta a jövő évi költségvetést és javaslatot tett a Falcione Gyula-féle ösztöndíj két megüresedett állásának betöltésére iránt. Ez utóbbi ügyben azon fontos elvi elhatározást fogadta el és juttatta újból érvényre, hogy ezen 600 frtos ösztöndíjat első sorban egyetemi hallgatóknak véite oda ítélendőnek és csak ha ilyenek nem volnának, a relative legmagasabb osztályba járó gymnasiumi tanulóknak. Ezen elvi elhatározás teljes méltánylást érdemel. Ez a legmagasabb ösztöndíj, mely az egész országban van; ha egyetemi polgár kapja, úgy tényleg magas tanulmányi előmenetelre fordíthatja, ha pedig gymnasiumi tanuló kapja, inkább a szülők segélyeztetnek, mint a stipendiatus tanuló, a mi pedig a nagyelkü alapítónak sehoggy sem lehetett szándéka. Kivétel csak az alapító rokonaira vonatkozólag tehető. Az iskolaszék ülésén 16 iskolaszéki tag volt jelen és két megüresedett helyet 15 szavazattal Knezevich Dezső és 11 szavazattal Mayer Nándor egyetemi hallgatóknak ítélte oda. Ezeket kivül 5 szavazatot kapott Heves 4-ik osztályú gymn. tanuló és 1 szavazatot Radics Aladár 5-ik osztályú gymnasiumi tanuló. — A két egyetemi hallgató Knezevich és Mayer teljes mértékben megérdemelte az iskolaszék támogatását. Az előbbi szép sikerrel végzett két évfolyamot az egyetem jogi karánál, az utóbbi pedig oly szegény, hogy 1885-ben a gymnasiumi tanulmányokat jó sikerrel végzvé, minthogy magát Budapesten fen nem tarthatta, egy évre beállt önkényesnek és sikerrel letette a tisztí vizsgálatot. Igaz, hogy Mayer atyjának 5 hold földje van és a város végén egy kis háza, de relative az tartandó szegény tanulóknak, aki segítés nélkül tanulmányi célját sem meg nem kezdheti, sem el nem érheti. Mint gymn. tanuló conditio adasából tartotta fenn magát, s így oly fényes bizonyítványt nem érdemlhetett ki, mint aminőt elérhetnek oly szülők gyermekei, kik anyagi gondok nélkül élhetnek kiképzetésüknek — de mostoha viszonyai közt is elismerésre méltó eredményt ért el oly gymnasiumban, mely a fényes kalkulások adományozásában elég fukar. Remélhető, hogy a városi tanács és a közgyűlés méltányolni fogja a minden személyes tekintetek fölé emelkedő iskolaszéki kandidációt és a most elítölt gymnasiumi pályázók türelmével lesznek addig, míg egyetemre nem jutnak, mert ha egy kettő úgy folytatja tanulmányait, mint a hogy kezdette, annak idején e szép ösztöndíjat okvetlenül meg fogja kapni.

Az apatini közsegi tanítói kör által elfogadott „A szegény tanulóknak felsegülésére alakult jótékony egyesület alapszabályai.”)

- 1. §.** Az egyesület, melynek címe: „Szegény tanulókat segélyező egyesület N.-ben” azt tekinti céljának, hogy a közsegi területén levő szegénysorsu tanulókat, iskolába járhatóságuk elősegítésére a leg-szükségesebb ruhaneműkkel lássa el. E mellett ha anyagi forrásai megengedik, a tanulóknak tankönyveket s taneszközöket is juttatand; a jó magaviseletű, szorgalmas és szegénysorsu tanulóknak közölt jutalmakat s ösztöndíjakat is osztand ki.
- 2. §.** Az egyesület a jótékonyágát a községben levő összes népoktatási tanintézetekben levő tanulókra kiterjeszti s a méltányosság és igazság alapján csak az igazolt szegénységre és érdemre való tekintettel gyakorolja, minden vallásfelekezeti és nemzetiségi különbség nélkül.
- 3. §.** A szoros értelemben vett népoktatási intézetekben kívül álló más intézetek tanulóinak is a leg-kivételesebb esetekben tarthatnak igényt az egyesület jótékonyágára.
- 4. §.** A megjelölt célok elérésére azáltal igyeckszik az egyesület eszközöket s esetleg alapokat teremteni, hogy beiratkozott tagjaitól a házaknál található s már lomtárba szánt elviselet ruhadarabokat, eszímákat, cipőket s általában a használhatatlan, de mégis értékesíthető házi apróságokat megbízottja vagy kiküldöttje által időről időre kikértesse, saját költségén elviteti s vagy ugyanazon állapotban osztja ki a nyomorban sülőldő gyermek szülőknek felhasználás vagy átalakítás céljából; vagy önmaga házilag szerződés szerint biztosit s előre kialakított szabója által gyermekruhává alakíttatja; vagy pedig zsidbáru elárúsítás utján értékesíteti s az így begyűlt összeget fordítja a fenneb-biekben megjelölt céljai elérésére.
- 5. §.** Tagjai lehetnek az egyesületnek mindazon tisztességes és önálló lakosok, kik önkényes beiratkozásukkal egyidejűleg kijelentik, hogy a maguk és családjuk lomtárba szánt apróságaiból a tetszésük szerinti kiválasztandókat az egyesület rendelkezése alá bocsátják, ha ez időnkint kiküldi a maga megbízottját s jegyzék mellett általa számbavéti és elviteti. Jó néven veszi azonban a felügyelő biztosság, ha bármely tag közvetlenül maga küldi be adományait jegyzék mellett az egyesület tárházába.
- 6. §.** Mihelyt legalább 50 tag iratkozik alá az evégre kibocsátandó felszólító iven, az egyesület azonnal megalakul s megkezdí működését és jótékonyágát.
- 7. §.** A tartandó közgyűléseken minden tagnak tanácskozási és szavazati joga van. E mellett közgyűlésen kívül is jogában áll, bármely tagnak az egyesület belmőkösésébe tekinteni s arra vonatkozó észrevételeit előterjeszteni.

*) Ezen alapszabályokat a végül közöljük, hogy más tájékozott tanúgyarait hasonló célra annál könnyebben egyesíthessék. A cél és annak közözei itt oly világosan körül vannak írva, hogy a helyi életnek megváltoztatásán kívül a másol való életbevitésére egyéb módosítás nem szükséges. Szerk.

III. A közgyűlésekről.

8. §. Rendes körülmények között évenként csak egy közgyűlés tartatik, a melynek idejét, egybehívási módját s tárgyai sorozatát a felügyelő bizottság állapítja meg.

9. Ha a választmány szükségét látja, vagy ha 20 tag az elnökséghez írásban beadott s indokolt felszólalásában kívánja, rendkívüli közgyűlések is tartatnak.

10. §. A rendes közgyűlés választja az egyesület tisztviselőit s felügyelő bizottságát, a választások érvényességéhez legalább 25 tag jelenléte kívánatik. Ha azonban az előre kihirdetett választó közgyűlésre ennyi tag sem jelennek meg, az esetben legalább 5 napi időközlel tartandó és szintén előre kihirdetendő közgyűlések, a jelenlevő tagok számára való tekintet nélkül is joga van a tisztviselőket megválasztani s általában a meghívásult közgyűlések teendőit végezni.

11. §. A közgyűlések feladata az egyesület tevékenységének nyilvántartása, a számadások felülvizsgálata, jóváhagyása s általában az arra való gondoskodás, hogy az egyesület minél sikeresebben folytathassa hasznos tevékenységét.

IV. Tisztviselők.

12. §. Az egyesület tisztviselői: elnök, 2 alelnök, jegyző, pénztárnok s a gazda; — de ez utóbbi mellé a teendőik szaporodásával egy vagy több segéd is adható, sőt az egyesület óhajtott mértékben leendő elterjedése esetében a város terjedelméhez mérten külön gazdai állomás is rendezhető. — A tisztviselők egy-egy év tartamára a közgyűléstől nyerik megbízásukat, de megbízásuk lejártával bármelyik is újra választható. A jótékony cél érdekében minden tisztviselő díjtalanul teljesíti kötelességét. Ha azonban idővel, az egyesület szaporodásával a körülmények megengedik, a gazda fáradságához képest tiszteletdíjra is tarthat számot. Ezekre nézve a javaslatlétel a felügyelő bizottságot, a szavazás pedig a közgyűlést illeti.

13. §. Az elnök jogai és kötelességei:

a) Elnökkül mind a közgyűléseken, mind a felügyelő bizottság ülésén s ezeken a tanácskozást a tárgysorozat s a megállapított ügyrend értelmében vezeti.

b) Az egyesület nevében kibocsátott felszólításokat, átiratokat s hivatalos kiadványokat a jegyzővel együtt aláírja. Általában az egyesületnek mind külső, mind belső képviselésére — külön megbízás nélkül is — ő van hivatva.

c) Számontartja s ellenőrzi tisztviselőitársai s általában az egyesület megbízottjai tevékenységét s eljárását, kiváló figyelmet fordítva az egyesületi pénztár és tárház lelküismeretes kezelésére. Év végéről mind a pénztárt, mind a tárházat tetszés szerinti időben megvizsgálhatja.

d) Rendkívüli esetekben joga van mind a pénztárnokhoz, mind a gazdához, mind a leltár órához 20 frtig vagy ennek megfelelő értékig utalványokat intézni; de ezekről — rendkívüli ok vagy körülmény előterjesztésével — köteles a felügyelőbizottság legközelebbi ülésén jelentést tenni.

14. §. Az elnököt, az alelnököket, akadályoztatása esetén vagy az ő felhívására mindenképpen helyettesíthetik s kötelesek is helyettesíteni. Állandó kötelességük emellett, hogy változó sorrendben mind a pénztárt, mind a lomtárt időnkint meglátogassák s azoknak nemesak kezelést ellenőrizzék, hanem a forgalmát is nyilvántartsák.

15. §. A jegyző az egyesület pecsétjének és irattárának az őre; ő vezeti mind a köz-, mind a felügyelő bizottsági ülések jegyzőkönyveit s azok értelmében vagy az elnöktől s illetve felügyelő bizottságtól nyert utasításához képest elkészíti s kiadja a szükséges kiadványokat.

16. §. A pénztárnok teendői:

a) Az egyesület céljára tett alapítványokat, pénzbeli adományokat az illető jövedéktől vagy az elnökségtől átveszi, megőrzi, jövedelmeztesíti. Szintén ő veszi át ellennyugtatóvány vagy naplószzerű jegyzék mellett havonként vagy szükség szerint még rövidebb időközökben is az értékesített tárgyakból begyűlt összegeket s más folyó jövedelmeket a gazdától, vagy a beszállítással megfizetettől. Mindezen bevételeket a közgyűléstől vagy a felügyelő bizottságtól nyert utasítások szerint — a lehető legjobban és legbiztosabban — gyümölcsözően kezeli s róluk pontos számadást vezet.

b) A pénztárnok csak az elnök utalványozására adhat ki pénzt.

c) A felügyelő bizottság vagy az elnök utalványára kifizeti az utalványozott összegeket a gazda s illetőleg az utalványos kezébe.

d) A rendes közgyűlések elébe (vagyon mérleggel ellátott) számadást terjeszt a megelőző év bevételeiről s kiadásairól. Ezenkívül a pénztár állását állandóan nyilvántartja.

17. §. A gazda kötelességei:

a) A szolgát vagy szolgákat — előre bocsátott értesítés után — a tagokhoz időnkint kiküldi, a tőlük átvett adományokat jegyzék szerint számbaveszi s ideiglenes elhelyeztetésükről, rendbentartásükről és megőrzésükről gondoskodik. Általában ő az egyesület tárházának felelős őre.

b) Időnkint javaslatokat tesz a tárházban levőknek értékesítésére vagy közvetlen kiosztására, valamint a szükséges beszerzésekre vonatkozólag is; a felügyelő bizottságnak, szorgosabb szükség eseteiben pedig az elnökségnek; s ezeknek, ugy az ezen javaslatokra ki-mondott, valamint bármilyen háztartási és gazdasági ügyben meghozott határozatait és rendeleteit végrehajtja s illetve az ő közvetlen rendelkezése alatt álló szolgaszemélyzettel vagy más felfogadottakkal saját felelősségére végrehajtja.

c) Örökösíti a felett, hogy a szolgák vagy felfogadottak pontosan teljesítsék kötelességeiket és az egyesület semmiben meg ne károsíttassék. Eppen ezért a szolgák vagy más felfogadandók felvételére, szegőd-tetésére s elbocsátására nézve őt illeti a javaslatlétel; sőt jog adatik neki arra, hogy ismételt vagy nagyobb mérvű engedetlenség, rendetlenség, kiváltképpen pedig az egyesületnek hátrányt vagy kárt okozó hűtlenség eseteiben — az elnökséghez tett s részéről jóváhagyott jelentés után — bármely szolgát azonnal elbocsáthasson szolgálatából.

d) Végre kötelessége a gazdáknak: a tárházba begyűltékről s onnan kiadottokról, valamint a segélye-

zésékről is pontos és hiteles jegyzéket vezetni; a keze alá begyűlt pénzeket a meghatározott időben (l. 16. § a) pont) a pénztárnak beszállítani s a közgyűlés elő terjesztendő évi jelentésekben a maga munkálkodásáról s ügyforgalmáról pontosan és lelküismeretesen számot adni.

V. A felügyelő bizottság.

18. §. Az egyesület folyó ügyeinek vitelére s nyilvántartására, valamint a tisztviselők teendőinek megkönnyítésére s működésük irányozására s ellenőrzésére felügyelő bizottság szerveztetik, mely a tisztviselőkön kívül 3 évre választott 12 tagból áll. E választott tagoknak egy harmada az első és második év végén ki-sorsolás után, a 3-ik éven kezdve pedig megválasztásuk idő- s sorrendje szerint kilép s ezeknek helye új választással töltetik be; de a kilépettek újra megválaszthatók.

19. §. A felügyelő bizottság jogai és kötelességei a következők:

a) Az egyesület céljai megközelítésére s jótékony-ságának minél nagyobb körökre terjeszthetése szempontjából állandó résztvevő és pártoló tagokat gyűjt, felhívásokat és ismertetéseket bocsát ki; ahova szükségesnek látja, átiratokat, kéréseket s felterjesztéseket intéz, általában munkál és hat arra, hogy minél teljesebb s áldásosabb lehessen a szegény tanulók segélyezési ügye.

b) Intézi és örökösíti figyelemmel kíséri az adományok gyűjtését s gondoskodik célszerű és biztos elhelyeztetésükről, egészségügyi tekintetben szükségesnek mutatókó desinfectiátásokról, helyes rendben és pontos számontartásükről és minél előnyösebb értékesítet-sükről. Utóbbi célból az egyesület tárházában, vagy más alkalmas helyen az eladandókra nyilvános árve-reseket vagy előre kihirdetett szabadkészből való el-adásokat; a beszerzendőkre és általa kiadandókra nézve pedig nyílt árlejtéseket rendez és tart vagy zárt ajánlatokat vagy vállalkozási jelentkezéseket fogad el s ezek alapján alkura s egyezségekre lép és szerződéseket köt.

c) Kezelteti és ellenőrzi az egyesület pénzbeli bevételeit s megállapítja és utalványozza a szükséges kiadásokat. Mindezekről, valamint a tárház forgalmá-ról nyilvántartó kimutatásokat és számadási kivonatokat teszen közzé.

d) A gazda, jegyző vagy az elnökség után be-veszi s elfogadja, tárgyalja a segélyezés iránt benyujtot-t kérvényeket, véleményeket és javaslatokat és ezek fölött — kellő körültekintés és puhatolódzás után — végérvényesen dönt és határoz s határozatait végre is hajtja. Segélyt azonban csak vagy már tényleg okta-tásban részesülő szegénysorsú, szorgalmas és jó maga-viseletű tanulóknak adhat, vagy pedig olyan tanköte-lesnek, aki éppen ezáltal gyámolították, ösztönöztetik pontos iskolába járásra s illetőleg segítetik sikeres tanulása.

e) Irányozza, segíti és ellenőrzi a tisztviselők munkáját; elfogadja, beállítja vagy változtatja a szolgaszemélyzetet; megszabja és beosztja foglalkozá-saikat. Ha jónak látja mindent, valamint a maga mű-ködésének és eljárásának szabályozására ügyrendet alkot, melyet megerősítésre a közgyűlés elé terjeszt.

f) Előkészíti a közgyűlések tárgyait s megállapítja a sorrendjüket. Rendes közgyűléseken a lehető legtűzesebb jelentéssel ad számot mind a maga, mind a tisztviselők működéséről s általában az egyesület tevékenységéről s hatásáról.

g) Mindezen teendői végzésére kéthavonként leg-alább 1 rendes s ezekenkívül évenként annyi rendki-vüli ülést tart, a mennyit a szükség igényel. Ez ülés-ek az egyesület tagjaira nyíltak, de 5 jogosult tag kivételére bármely ülés is azonnal zártta alakítható.

VI. Az egyesület megszűnése.

20. §. Az egyesület mindaddig fől nem oszolhat vagy meg nem szűnhet, míg legalább annyi felkara-lásra talál, amennyi esekély költségeinek fedezésén kívül — a céljait tűzőtt jótékonyág gyakorlását bármely kis mértékben is megengedi. Eannél fogva csakis abban a nem remélt esetben tekinthető feloszlattnak vagy megszüntnek, ha tagjai számának tetemes lepadása miatt huzamosabb időn át (pl. 1—2 év leforgása alatt) nemesak semminemű jótékonyágot nem gyakorolhat, hanem még a legelkerülhetetlenebb költségeket sem fedezheti. Ez esetben a tárház szerelvényeiben vagy esetleg más értékekben fennmaradó vagyona valamely városi vagy tanügyi célra fordítandó. Ha tehát az elkerülhetetlennek mutatókozó feloszlás előzetes jelenté-sével egybehívott legutolsó közgyűlés — az összes tényleges tagok szavazásának legalább is kétharmadnyi többségével — kimondja a feloszlást vagy meg-szüntést, minden még fennmaradó érték vagy vagyon a megjelölt cél javára bocsátandó, minek megtörténtéről s az egyesület feloszlásáról, — a hatóságoknak átadott vagyonrész leltárának egyik hiteles példánya felter-jesztése mellett — a m. kir. belügyminiszterium il-letve a kir. kereskedelmi törvényszék is értesítendő.

21. §. Az esetben, ha az egyet az alapszabá-lyokban meghatározott célt nem követi, a mennyiben a további működésének folytatása által az állam vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, vég-leg feloszlik.

Apatin, 1886. október 30.

Hámann Erzsébet,
jegyző.

Weigang János,
elnök.

AZ ÉN AMERIKAI NAGYBÁTYÁM.

— Humoreszk. —

Egy mogorva késő őszi napon, (a késő őszi napok mind mogorvák, pláne a hónap vége felé), tehát egy ily napon este felé egyedül ültem szobámban gondolataimmal, (csakugyan e gy e d ü l, mondja a maliciózus olvasó), midőn ajtóm hirtelen megnyílik és egy idegen uri ember toppan be.

— Mivel lehetek szolgálatjára?! kérdém, miután ő nem törte meg a csendet.

— Tehát csakugyan nem ismersz meg? Nem emlékszel rám?

— De bizon... azaz... csakugyan... hogyan? tisztán emlékszem már, hogy — so' se láttam!

— No persze, természetesen, harminc év alatt nagyon megváltozhattam.

— Bomolj meg! Hisz harminc év előtt alig voltam hat-hét éves születésem — előtt, gondoltam, de nem mondtam.

— Nohát megmondom neved: Pityi Palkó.

— Igazán szép név.

— Még sem ismersz? Kukutyinban születtem.

— No már arra emlékszem. Nem az ön születésére, hanem Kukutyinra. Öreg apám beszélt, hogy szép pálinka valamikor Ádám idejében ott laktak.

— Ó maga is ott született, hanem persze rösztelte bevallani, nagyon kis — Macedónia volt neki Kukutyin.

— Óosan tette, üszézetes ember volt. Nem is értem, hogy születeték valaki Kukutyinban — mon-dám agyarkodva az idegenre; sörnyen bántott, hogy impertinens konfidenciával mindig per „te” szólit.

— No no, azért ott is laktak derék emberek, például őseid is ott laktak, de atyád nagyravágyó ember volt s Piripócsra ment lakni, vele mentem en is, mert hát rokona voltam.

— Ádámról vagy Noéról? akadékoskodtam én.

— Mindkettőről. Ott azonban összevesztünk.

(Természetesen, gondoltam lelki megnyugvással, ki ne veszne össze az olyan emberrel, aki vadonat idegen létére a tegezésen kezd?)

— Én tehát bússultomban Amerikába vándoroltam.

— Hm! Amerikába! S aztán?

— Ott vad indiánusok közé kerültem. (Nem is aranybányák közé, gondoltam magamban fitymátóva.) Meg akartak ölni, de nem tették. (Kar volt.) Maguk-nál tartottak, később megszerettek. (Indiánus gasztus! mondám, de lassan.) Még is házasodtam. (Kedves egészségire!) A törzsfőnök lányát vettem el, (No lám! Itthon so' se kapott volna fejedelmi vérből való lányt.) s hogy így atyafiságba keveredtem velök, bizalma-sakká lettek irányomban. Megmutatták kincseiket is...

— Micsoda?! Mintha mégis olyan családi vonást vennék észre az arcán...

— Egy veremben sok arany meg ezüst volt föl-halmazva...

— De milyen paraszt vagyok! Még helyiyei sem kínáltam meg. Tudja, az első meglepetés. Hogy is volt aztán?!

— Egy szép napon, midőn az indiánusok vad-dászni voltak, összeszedtem a kincs javát s azzal ill a berek, nád a kerek megugrottam.

— Ejnye de zseniális! már ebből is látom, hogy a familiából való...

— Ide a szívemre, édes, kedves öcsém! csakhogy megismertél! Hogy van atyád, az a rőt szakállú?

— Megvan hál' Istennek, erőben, egészségben, de az ő szakállá fekete, csak az enyém vörös.

— Nem tesz semmit. Nem csoda, ha nem emlékszem tisztán annyi idő óta!

— Persze, persze kedves urambátyám.

— Hanem nű, én nagyon éhes vagyok, meennek tán vacsorálni vagy uzsonnálni?!

— Kívülről gondolat, kedves nagybátyám! Képz-elem, mennyire megehült a hosszú út alatt. (Mégis csak van isteni gondviselés, gondoltam magamban, a hónap vége felé amerikai nagybátya toppan be az emberhez.)

Az én kedves bátyámnak olyan étvágya volt, mintha Amerikától egész idáig csakugyan semmit sem evett volna; magam részéről pedig igyekeztem, tőle nem elmaradni. Tekintettel a grasszáló kolerára, erősen azon voltunk, hogy minél többet vegyünk be az orvosságnak mondott vörösborból. Aminek következté-ben széles jövedvünk támadt, hova-több az hittem, hogy én vagyok tulajdonképen az amerikai kincsekkel terhelt nagybátya. Midőn egyszer megpróbáltam a föl-állást, azon vettem észre magam, hogy egy ide-oda ingó hajó fedélzetén vagyok. Bizonyosan most vitor-lázom Európába, gondoltam magamban. Nagyobb hi-telesség okáért még tengeri betegségbe is estem.

Már nem emlékszem tisztán, hogy azután mi történt velem, de arra emlékszem, még pedig praecise emlékszem, hogy reggel az én Sándor barátom rázott föl mély álmamból.

— Hát az én kedves bátyám hol van?

— Azt nem tudom, szót Sándor kárörvendő mo-solylyal, de hogy itt egy számla van rengeteg ételek-ről meg italokról, azt látom, s hogy odakint egy hor-dár varja néhány forintját, asi állítólag téged ma reggel felé mint „Muster ohne Werth“ et a vállán hozott haza, azt láttam és tudom. Zs. Jozsef.

A csapodár.

Sokszor fájt már beteg szívem,
Mert szerettem többször — sokat,
De úgy mint most nem fájt soha,
S nem érzék még ily kínokat.

Szókelürtű szép leányka
Ejtette a fájó sebet,
Es én mért okolnám szegényt,
Hisz! nem tett mást csak szerettem.

Szeretett ő végtelenül,
Úgy, amint még soha senki,
S én szerelmem zálogául,
Beteg szívem adtam neki.

Oh! mint örült ő e szívnek,
Mint mosolygott piciny ajka,
Szép keretbe foglaltatá
S éjjel-nappal csüggött rajta.

De egyszer csak gonosz kezek
Ellopták e kincset tőle,
Es a lánykát nemsokára
Kivitték a temetőbe...

S ez az, ami oly nagyon fáj,
S ami sírba visz majd engem,
Mert e lánykát ezt az egyet,
Én is igazán szerettem.

Dulich Jenő.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
26 Pént.	Konrád vt.	Konrád	14 Fülöp ap.
27 Szom.	Virgil hv.	Göntér	15 Guriasz
28 Vas.	C1 Rufusz vt.	C1 Rufusz	16 E 24 Máté ap
29 Hétfő	Szaturin vt.	Noah	17 Nér. Gerg.
30 Kedd	András apost.	András	18 Plátó vt.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

A mohai **ÁGNES** savanyúvíz
folytonos használata mint
IVÓ-VÍZ
járványos betegségek
alkalmával kitűnő szolgálatot tesz.
Friss töltésben kapható:
minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és
vendéglőkben.
12-7

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Tea. Rum.

Ezennel van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint

SALY ANTAL gyógyszerész úrnak egy gazdagon felszerelt raktárt több igen jutányos és kitűnő fajú a jelen téli évadra közvetlenül behozott

China-, orosz-, császárelegy-, caraván-leakat, jamaikai, brazilai rumot, Cognac, fine Champagnot és eredeti francia sóborszeszt

sóval és só nélkül adtunk át eladásra a n. é. közönség kényelmére.

Kitűnő tisztelettel

Dietrich és Gottschlig,

m. kir. udvari tea- és rumkereskedő
Budapesten.

3-2

128., 129. és 220. szám.
bir. vh. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszéknek 2250. és 2251/p. 1886. számú és a kulai kir. járásbírósnak 3771/p. 1886. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 1627., 1628. és 2670/p. 1886. számú kiküldő végzésével Sztójakovits Mihos, Sztójakovits Miklós ó palánkai, Kovacsévit Tódor kulai lakos végrehajtatók javára Nikolits D. János és Nikolits Izidor tovarisovai lakosok ellen, 675 frt tőke, ennek 1886. március 15-től számított 6% kamatai, 800 frt tőke, ennek 1886. február 9-től járó 6% kamatai és 600 frt tőke, ennek 1884. évi március hó 8-tól számított 8% kamatai és eddig mindösszesen 243 frt 46 kr perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt 1596 frt 61 kr-ra becsült gabona, u. m. buza és zabból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a palánkai kir. járásbírósnak 3858/p. 1886. számú végzése és kiküldetése folytán felperesi képviselők szóbeli jelentkezése folytán a helyszínen, Tovarisonán a magtárnál leendő eszközzésére 1886. évi november hó 29-ik (huszonkilencedik) napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1886. évi november hó 15-én (azaz: tizenötödikén).

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETMÉNY.

Igazgatóságunk e hó 20-án tartott ülésében hozott határozata alapján, van szerencsénk e város és vidéke n. é. közönségével tudatni, miszerint saját házukban (Szt. György-tér, volt Zombory István-féle ház) hatóságilag engedélyezett

kézi zálogkölcson üzletet

nyitottunk.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozzuk, megjegyezzük, hogy előleget: arany, ezüst tárgyakra, ékszerekre, pénznemekre, értékpapírokra és mindazon árúkra, melyek romlásnak nincsenek kitéve, a törvényszabta kamatláb mellett, három havi időtartamra adunk.

A becslést **Frey Imre** ur, helybeli arany- és ezüstműves eszközöndi.

Zomborban, 1886. november hó 21-én.

Zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

3-1

485. szám.
1886.

Árlejtési hirdetmény.

Uj-Szivac községhezánál 1886. évi nov. hó 27-én délelőtti 10 órakor, a járási főszolgabíró közbenjött és elnöklete alatt nyilvános árlejtés fog tartatni a nagyvendéglo felépítése tárgyában.

A teljesítendő munkálatok a következők:

1. Föld és kőműves-munka	69 frt 82 kr.
2. Az ácsmunka	3562 > 51 >
3. Tetőfedő-munka	3065 > 82 >
4. Bádogos-munka	610 > 76 >
5. Asztalos-munka	202 > 40 >
6. Lakatos- és vasmunka	1442 > 72 >
7. Mázoló-munka	494 > 50 >
8. Üveges-munka	188 > — >
9. Kályha-szükséglet	145 > 44 >
10. Kútásás	340 > — >
Összesen	10021 > 21 >

kikiáltási árral.

Az egyes munkálatokra külön-külön, vagy az egészre együttesen lehet vállalkozni.

Miről a vállalkozni kívánók értesíttetnek, hogy magukat 10 százalék bánatpénzzel ellátva a nyilvános versenyen megjelenhetnek, avagy írásbeli zárt ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva, az árlejtés megkezdéseig a községi elöljáróságnál benyújthatják.

A fent meghatározott bánatpénz pedig készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban csatolandó, továbbá kitéve azt, hogy az árlejtési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik.

Az árlejtési feltételek és műszaki okmányok Uj Szivac községhezánál a rendes hivatalos órák alatt naponként betekintheők.

Kelt Uj Szivacon, 1886. évi nov. hó 14-én.

Eiman Károly, közs. jegyző. 3-3
Kuhn Fülöp, közs. bír. 3-3

10549. sz.
1886.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. évi 38725. számú magas rendelete alapján Bács-Bodrog megye Tittel községében fekvő és az államkincstár tulajdonát képező 53. számú úgynevezett segéd-tiszti lak kerttel együtt, 4050 frt becsárral **folyó 1886. évi december hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Tittel községhezánál** a kiténtetett becsár mellett nyilvános szóbeli és zárt ajánlati írásbeli árverés útján a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett elfog adatni. Minden versenyző köteles a szóbeli árverés előtt a becsárnak 10%-át bánatpénz gyanánt az árverező bizottság kezébe letenni. A szóbeli tárgyalás megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is beadhatók, melyekben világosan kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az eladási feltételek a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál vagy a nagybecskereki uradalmi ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők. Utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Szegeden, 1886. évi november hó 16-án. **M. kir. államjóságigazgatóság.** 2-2

Pályázat.

Szent-István (Baja mellett) róm. kath. magyar-dalmát tannyelvű népiskolájánál az I. és II. od. leányosztályu tanítónői állásra — mely évi 400 frt fizetés és 50 frt lakbér illetmény élvezetével van összekapcsolva — ezennel pályázat nyitattik. Felhivatnak tehát azon okleveles és a magyar-dalmát nyelv alapos ismeretével bíró tanítónők, kik ez állást elnyerni óhajtanak, miszerint okmányaikkal felszerelt kérvényeiket **f. évi december hó 2-ig** a szent-istváni iskolaszékre címezve ft. Till Lajos ker. esp. és tanfelügyelő urhoz **Nádudvar** (Pestmegye) küldjék be. Megjegyeztetvén, hogy a megválasztott tanítónő mind a hat osztály leány-gyermekeit köteles leendő — az iskolaszék által megállapított időben — a női kézimunkában oktatni.

Szent-István, 1886. évi november hó 14-én tartott ülésből.

Tomasics Sándor, Györffy Sándor,
iskolaszéki jegyző. 3-3 iskolaszéki elnök.

146. szám.
1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbírósnak 1606/p. 1886. számú végzése által a tovarisovai I-ő onsegélyző egyesület végrehajtató javára, Protics István, Protics Tanasztia és Sartyanszki Ignác tovarisovai lakosok ellen, 105 frt tőke, ennek 1884. évi november hó 30. napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 66 frt 15 kr perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1540 frtra becsült ló, koesi, kender, széna, gabona és borból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3699/1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Tovarisonán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1886. évi december hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1886. évi november hó 21-én.

Haba István
kir. bir. végrehajtó.